

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Mitä neuvoloissa on kehitettävä?

Tuovi Hakulinen-Viitanen
Tutkimuspäällikkö, Dosentti
Valtakunnalliset neuvolapäivät 28.10.2009

5.11.2009

Tuovi Hakulinen-Viitanen

1

Määräaikaiset terveystarkastukset

- Huolehdittava asetuksen mukaisista terveystarkastuksista: ajankohdista ja määrästä
 - Imeväisikäiselle lapselle yhteensä 9 tarkastusta
 - Leikki-ikäiselle yhteensä 6 tarkastusta
 - Edellytyksinä pulmien varhaiseen tunnistamiseen ja varhaiseen tukeen
- Selvitettävä määräaikaisista terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarve

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

5.11.2009

Tuovi Hakulinen-Viitanen

2

Uutena velvoitteena laajat terveystarkastukset

- Haastatellaan huoltajia ja selvitetään koko perheen hyvinvointi
- Yksi laaja tarkastus odotusaikana
- Kolme lapsen syntymän jälkeen: 4 kk, 18 kk ja 4 vuoden iässä

- Laajojen terveystarkastusten kehittäminen vireillä THL:ssa mm. sisällöt ja tunnistamista ja puheeksi ottamista helpottavat apulomakkeet
 - Räättälöinti tarvelähtöisesti

Terveysneuvonnan sisältö ja määrä

- Terveysneuvonta toteutettava yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaisesti yhteistyössä perheen kanssa
 - Terveysneuvonnan räätälöinti
 - Tiedon oltava ajantasaista ja tutkimusnäyttöön perustuvaa
- Moniammatillisesti toteutettu perhevalmennus ensimmäistä lastaan odottaville
 - Tavoitetaan molemmat vanhemmat
- Kotikäynti ensimmäistä lastaan odottavalle tai ensimmäisen lapsen saaneen perheen luokse

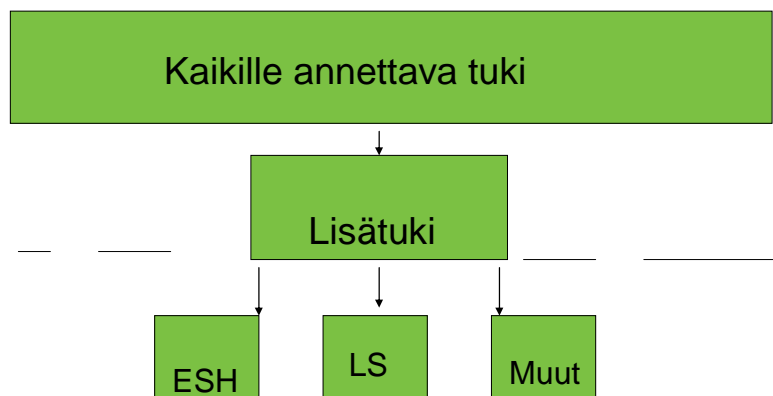

Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen kohdentaminen

- Lapsen ja perheen erityisen tuen tarpeen tunnistaminen mahdollisimman varhain
- Tarpeenmukaisen tuen järjestäminen viiveettä
- Erityisen tuen tarve tulee selvittää, jos alle kouluikäisessä lapsessa, perheessä tai ympäristössä on tekijöitä, jotka voivat vaarantaa lapsen tervettä kasvua ja kehitystä
 - Erityistä tukea tarvitsevia tutkimusten mukaan noin 10-30 %
 - Vuonna 2007 erityistä tukea tarvitsevien määrää seurasi 25 % terveyskeskuksista (Hakulinen-Viitanen ym. 2008)

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut

Lisätuki, erityinen tuki neuvolapalveluissa

- Työntekijällä huoli: terve kasvu ja kehitys vaarantumassa
- Varhainen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen
 - Selvitetään tuen tarve
 - Arviointimenetelmiä, lomakkeita tunnistamiseen
 - Muu keskustelu, havainnointi, lapsen ja perheen viestit
- Suunnitelman laatiminen yhteistyössä
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - Seuranta

Erilaisia arviointimenetelmiä käyttäneiden terveyskeskusten osuudet prosentteina

Arviointimenetelmä	Menetelmää käyttäneiden terveyskeskusten osuudet (%)
Kysely vanhemmille alkoholin käytöstä: Audit-lomake	75 äitiysneuvoissa* 48 lastenneuvoissa*
Synnytyksen jälkeisen masennuksen tunnistaminen: EPDS-mielialalomake	53
Leikki-ikäisen lapsen neurologisen kehityksen arviointi: LENE	63 alkuperäisen ohjeen mukaan
Perheen voimavarat: Voimavaralomake vanhemmille	21

Lähde: Hakulinen-Viitanen ym. 2008 ja *Rimpelä ym. (toim.) 2009

Erityisen tuen järjestäminen

- Varhainen auttaminen
 - Mahdollisuus lisäkäynteihin: seuranta ja tuki
 - Kotikäynnit ja perhetyö: perheen arjen tukeminen
 - Vertaistuen kanavointi: erilaiset ryhmät
 - Moniammatillinen työskentely
 - Perusterveydenhuolto: terveydenhoitaja, lääkäri, perhetyöntekijä, psykologi
 - Hallintokuntien välillä: päivähoito, sosiaalitoimi, koulu

Edellytyksiä asetuksen mukaiselle toiminnalle

- Ehkäiseviin palveluihin resursoitava
- Henkilöstömitoitukset saatava kuntoon
- Neuvolatoiminnan johtaminen
- Täydennys- ja erikoistumiskoulutus
- Moniammatillisen työskentelyn mahdollistaminen
- Joustavuus, valmiudet räätälöidä palvelut tarpeen mukaan
- Puheeksi ottamisen kulttuuri
- Suunnitelmallisuus ja tavoitteisiin pääsyn arviointi

